

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI**Ranniitunlahti**

Kuvateksti: Rantamökki osoitteessa Ranniituntie 105 kuvattuna kaakosta. RHR:n mukaan rakennus on vuodelta 1950, mutta se erottuu selvästi jo vuoden 1948 ilmakuvasta. Betonisen kivijalan perusteella rakennus on 1900-luvulta.

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Minttu Kervinen
Kuvausaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Mökki osoitteessa Ranniituntie 99 kuvattuna kaakosta. RHR:n mukaan rakennus on 1940-luvun lopulta. Ulko-ovi on jälleenrakennuskaudelle tyypillistä helmipaneelia, mutta ikkunat ovat vanhempaa mallia. Ne ovat 6-ruutuiset risti-ikkunat.

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Minttu Kervinen
Kuvausaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Rantasauna osoitteessa Ranniituntie 99 luoteesta. Sauna on todennäköisesti päärakennuksen kanssa samalta ajalta. Betonisen kivijalan perusteella rakennus on 1900-luvulta. Sen ikkunat ovat yksiruutuiset, heloitus vastaa jälleenrakennuskaudella käytettyä.

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Minttu Kervinen
Kuvausaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Asuinrakennus osoitteessa Ranniituntie 77 lännestä. RHR:n mukaan noppamainen rakennus on vuodelta 1940. Sitä on myöhemmin laajennettu matalalla siipiosalla.

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Minttu Kervinen
Kuvausaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Rantamökki osoitteessa Ranniituntie 75 b kuvattuna lännestä. Rakennus on RHR:n mukaan 1950-luvulta.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvausaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Rantamökki osoitteessa Ranniituntie 105 kuvattuna etelästä. Ovi on jälleenrakennuskaudelle tyypillistä helmipanelointia. Myös ullakon tuuletusikkunallinen ikkuna on aikakaudelle tyypillinen.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvausaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Rantamökki osoitteessa Ranniituntie 105 kuvattuna lännestä.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvausaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Mökki osoitteessa Ranniituntie 105 kuvattuna lounaasta. Rakennus on 2000-luvulta. Taustalla näkyy vanha rantamökki.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvausaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Mökki osoitteessa Ranniituntie 99 kuvattuna idästä. RHR:n mukaan rakennus on 1940-luvun lopulta. Ulko-ovi on jälleenrakennuskaudelle tyypillistä helmipaneelia, mutta ikkunat ovat vanhempaa mallia. ne ovat 6-ruutuiset risti-ikkunat.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvausaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Mökki osoitteessa Ranniituntie 99. Mökin ovi on jälleenrakennuskaudelle tyypillinen helmipaneloitu ovi.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvausaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Rantasauna osoitteessa Ranniituntie 99 pohjoisesta.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvausaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Rantasauna osoitteessa Ranniituntie 99. Yksiruutuisten ikkunoiden puitteet ja heloitus vastaa jälleenrakennuskaudella käytettyä. Ovet ovat jälleenrakennuskaudelle tyypillistä helmipaneelia.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvausaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Autotalli osoitteessa Ranniituntie 99 kuvattuna lännestä.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvausaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Maakellari osoitteessa Ranniituntie 99 kuvattuna idästä. Maakellari sijaitsee Ranniituntien länsipuolella.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvausaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Vapaa-ajan asunto osoitteessa Ranniituntie 95 kuvattuna luoteesta. Rakennus on 2000-luvulta.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvausaika: 22.5.2024

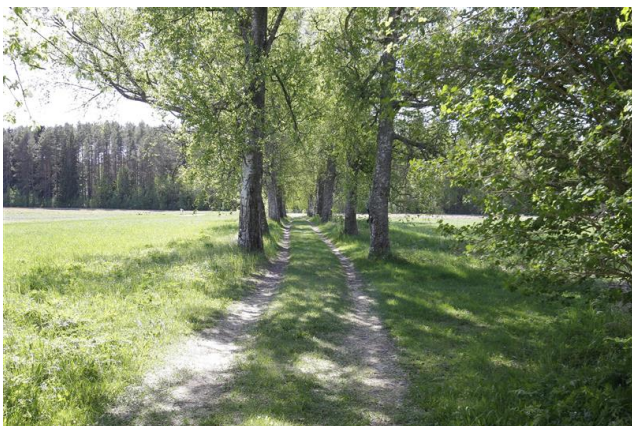

Kuvateksti: Autotalli osoitteessa Ranniituntie 77 kuvattuna lounaasta. Pulpettikattoinen rakennus on luultavasti 1960-luvulta.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvausaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Ranniituntien 77 pihaan johtava koivukuja kuvattuna talolta kohti lounasta.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvasaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Rantamökki osoitteessa Ranniituntie 77 kuvattuna lännestä. Rakennus on ulkoasun perusteella 2000-luvun taitteesta. Taustalla näkyy vapaa-ajanasunto osoitteessa Ranniituntie 75 a.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvasaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Vapaa-ajanasunto osoitteessa Ranniituntie 75 a lounaasta. RHR:n mukaan rakennus on 1960-luvulta. Ilmakuvien perusteella rakennusta on laajennettu 2000-luvun alussa.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvasaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Varastorakennus ja rantasauna osoitteessa Ranniituntie 75 a kuvattuna lounaasta. Vasemmalla näkyy kohteen vapaa-ajanasunnon päätyä.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvasaika: 22.5.2024

Kuvateksti: Mökki ja piharakennus
osoitteessa Ranniituntie 75
a kuvattuna etelästä.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Minttu Kervinen

Kuvausaika: 22.5.2024

Kunta: Eura
Kylä/kosa: Mannila
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: paikallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

Ei museoalan ontologisia käsitteitä.

Kuvaus

Ranniitunlahden rannat on asutettu viimeistään 1940-luvun alussa. Lahden eteläosassa on nykyisin 3:lla vapaa-ajan asumiseen käytetyllä kiinteistöllä viimeistään 1900-luvun puolivälistä olevia rakennuksia sekä yhdellä kiinteistöllä rakennus- ja huoneistorekisterin (RHR) mukaan heti 1940-luvun alussa valmistunut asuintalo.

Lahden keskivaiheilla olevat kaksi vapaa-ajan asuntoa ovat kooltaan pieniä ja muistuttavat punamullan sävyisine pystypeiterimavuorauksineen olemukseltaan mäkitupien ja muiden pienasumusten asuinrakennuksia. Osoitteessa Ranniituntie 99 on säilynyt mökin lisäksi myös vesirajassa oleva rantasauna, maakellari ja autotalli. Pihapiirin kokonaisuus ja yksittäiset rakennukset ovat säilyneet hyvin 1900-luvun puolivälin asussa, joskin piha on jonkin verran umpeenkasvanut. Toisella mökkikiinteistöllä on 1900-luvun puolivälin

rantamökin lisäksi 2000-luvulta oleva mökkirakennus.

Lahden eteläosassa on puolestaan vuodelta 1950 (RHR) oleva mökki. Sen koko päädyn levyinen avokuisti kielii käyttötarkoituksesta kesämökinä. Lahden eteläosassa mökkien välissä on vuodelta 1940 (RHR) oleva Ranta-Peren asuinrakennus. Sen noppamainen hahmo vastaa jälleenrakennuskauden tyyppitaloja. Sitä on laajennettu 1900-luvulla matalalla siipiosalla. Myöskään pääsisäänkäynnin kohdalla oleva avokuisti ei ole alkuperäinen, vaan selvästi suurempi kuin 1940-luvun ilmakuissa näkyvä kuisti. Pihapiirissä on nykyisin pulpettikattoinen 1960-1970-luvun autotalli ja rantamökki arviolta 2000-luvun taitteesta. Pihapiiriin johtaa talolle kuuluvan pellon poikki komea koivukuja Ranniituntieltä.

Isojakokartassa vuodelta 1795 Ranniitunlahden rannat on merkitty metsäksi ja lahden etelä- ja pohjoispuolelle on merkitty kallioinen niemi. Lahden pohjoisosassa on ollut Paavolan maita ja eteläosa Hunnun. Hieman etäämmälle rannasta on merkitty niittyä Hunnun maille. Vuodelta 1902 olevaan venäläiseen topografiseen karttaan Ranniitunlahden pohjukka on merkitty lehtimetsäksi ja rantatörmän päältä alkavan pellon ala vastaa lähestulkoon nykyistä. Peltoaukean länsireunalle on merkitty nykyisen Ranniituntien ja sen kohti Rantamaata johtavan jakeen kohdalle tie. Ranniitunlahden rannalle ei ole merkitty tietä tai polkua, mutta lahden eteläosaan on merkitty rantaan talousrakennus nykyiseen osoitteeseen Ranniituntie 75 b.

Vuodelta 1913 olevassa kartassa vesijättömaidenjaosta esitetään vain vesijättöjen maankäyttö ja kiinteistöjaotus. Kartassa Ranniitunlahden vesijättö on merkitty pääasiassa hiekkarannaksi, lahden etelä- ja pohjoispuolelle puolestaan kallioista rantaa. Vesijätöille ei ole merkitty asutusta tai rakennuksia. Lahden pohjoisosassa on merkitty kuuluvaksi kiinteistöön 8, eteläosa kiinteistöön 5-3.

Vuodelta 1925 olevassa pitäjänkartassa tilanne ei ole muuttunut. Ranniituntie ja sen jatke noudattaa nykyistä linjausta eikä rannassa ole asutusta, rakennuksia tai teitä.

Vuoden 1948 ilmakuissa Ranniitunlahden rannat sen sijaan näkyvät jo varsin asuttuina. Ranta-Peren pihapiirissä näkyy paikalla edelleen olevan asuinrakennuksen lisäksi sen pohjoispuolelle sijoittuva suurehko talousrakennus sekä rannassa oleva talousrakennus. Talon ympärillä on hoidettu puutarha. Talolle johtaa tie, mutta ilmakuissa ei erotu tien varren nykyisiä koivuja. Nykyinen Ranniituntie näkyy lahden vanhalla rantatörmällä nykyisellä paikallaan ja lahden keskivaiheilla ovat kaksi mökkiä sekä rantasauna erottuvat hyvin ilmakuista. Niiden kohdalla rannasta ei erotu laiturirakennelmia. Ranta-Peren pohjoispuolella rannassa näkyy vielä kolmaskin mökki. Vuoden 1962 peruskarttaan kunkin mökin edustalle on merkitty laitur.

Mökkipihaat ovat nykyisin varsin puustoisia ja lahden alavassa osassa pihakasvillisuus on heinää tai rehevää kosteaa niittyä. Ranniituntie kulkee Pyhäjärven aiemman rantatörmän alapuolella. Heti rantatörmän päältä alkaa viljelyssä oleva peltoaukea. Lahden ranta on matalaa hiekkarantaa ja rannassa kasvaa mm. tervaleppiä.

Arviointi

Maisemallisesti kauniin Ranniitunlahden rannalla on 1940-1950-luvun rakennuskantaa, joka kertoo sekä asutuksen leviämisestä että Pyhäjärven rantojen kesäasutuksen kehityksestä 1900-luvun puolivälissä. Lahden eteläosassa on Ranta-Peren tila, jonka asuinrakennus on vuodelta 1940. Kohde voi olla siirtoväen pika-asutuksen (346/1940) pohjalta muodostettu tai sitten esimerkiksi sukulaiselle erotettu asutustila. Pihapiiristä on kuitenkin purettu maataloudesta kertoneet talousrakennukset ja asuinrakennuksen ulkoasu on voimakkaasti muuttunut, mikä heikentää kohteen asutushistoriallista kertovuutta ja rakennushistoriallista merkitystä.

Ranta-Peren pohjoispuolella Ranniitunlahden rannalla on säilynyt kaksi 1940-luvun kesämökkiä. Punamullan sävyisine pystypeiterimavuorauksineen pienet mäkitupien asuinrakennuksia muistuttavat mökit kertovat perinteisen rakennustavan jatkumisesta ja niillä on rakennushistoriallista merkitystä. Rakennuksissa on kuitenkin jälleenrakennuskaudelle tyypilliset ovet ja ikkunoita, mutta myös vanhempia 6-ruutuisia risti-ikkunoita on käytetty. Osoitteessa Ranniituntie 99 on säilynyt mökin lisäksi myös vesirajassa oleva rantasauna, maakellari ja autotalli. Pihapiirin kokonaisuus ja yksittäiset rakennukset ovat säilyneet hyvin 1900-luvun puolivälin asussa, joskin piha on jonkin verran umpeenkasvanut. Toisella mökkikiinteistöllä on 1900-luvun puolivälin rantamökin lisäksi 2000-luvulta oleva mökkirakennus, joka ulkoasultaan poikkeaa voimakkaasti lähiympäristön rakennuskannasta. Ranta-Peren eteläpuolinen 1950-luvun alun mökkirakennus on tunnistettavissa kesämökiksi suuresta avokuistista. Pihapiiri on kuitenkin voimakkaasti muuttunut 1900- ja 2000-luvun mittaan.

Ranniitunlahti on matala hiekkapohjainen lahti. Mökkien edustalla on hiekkarantaa ja

rantaviivan tuntumassa kasvaa tervaleppiä. Mökkien pihat ovat puustoisia ja heinällä tai kosteana rehevänä niittynä. Maisemallista merkitystä on 1900-luvun puolivälin rakennuksilla, jotka sijoittuvat vesirajan tuntumaan ja jotka näkyvät hyvin Pyhäjärvelle. Ranta-Peren talon pihaan talon peltoaukean läpi johtava koivukuja on maisemassa hyvin erottuva elementti.

Ranniitunlahden rakennuskannalla on paikallista historiallista merkitystä sen kertoessa sekä asutuksen leviämisestä että kesäasutuksen kehittymisestä Pyhäjärven rannoilla 1900-luvun puolivälissä. Asutushistoriallista merkitystä heikentää kuitenkin maataloudesta kertovan rakennuskannan purkaminen. Alueen rakennuskanta on vaatimatonta, mutta 1900-luvun puolivälin mökeillä ja rantasaunalla on paikallista rakennushistoriallista merkitystä niiden kertoessa perinteisen rakennustavan jatkumisesta, toisaalta rakennuksissa on myös jälleenrakennuskaudelle tyypillisiä yksityiskohtia. Ranniitunlahden maisemalliset arvot liittyvät matalaan hiekkapohjaiseen lahteen ja rannan tervaleppiin. Vesirajassa olevilla 1900-luvun puolivälin rakennuksilla on myös maisemallista merkitystä niiden näkyessä hyvin Pyhäjärvelle.

Kohteet

Ei kohteita.